

Posudek bakalářské práce Pavla Schröttera Milan Hodža ministrem zahraničních věcí

Problematika vztahující se k osobnosti a veřejné působnosti Milana Hodžy nabízí množství dosud stále ještě ne zcela zpracovaných otázek. Jako jeden z nejvýznamnějších slovenských politiků meziválečné československé politické scény, jako výrazný představitel agrární politiky, jako politik svébytné konzistentní zahraničně politické koncepce Hodža zůstává výrazným tématem historického i politologického bádání. Pavel Schrötter si jako základní problematiku zvolil nedlouhé období, kdy premiér Hodža plnil zároveň roli ministra zahraničních věcí, kdy se mu dostalo prostoru pro naplnění svých dlouhodobých zahraničně politických představ, avšak zároveň období, kdy se dále komplikoval zahraničně politický vývoj ve Střední Evropě.

Již z tohoto stručného popisu je zřejmé, že před autorem stál sice zajímavý, nicméně náročný úkol nastavit vhodnou koncepci jeho práce, díky níž by mohl zhodnotit různorodé aspekty tématu. Předem vytýkám, že se tento úkol autorovi nepodařilo dostatečně zvládnout. Pokusil se užší zvolené téma zasadit do širšího kontextu, zároveň propojit historickou i politologickou analýzu. Ani v jednom případě ale nebyl dostatečně důsledný a přesvědčivý. Ačkoli jeho heuristika, jak vyplývá z přiloženého přehledu literatury, měla být plně postačující pro kvalitní zhodnocení tématu, jak politologické, tak historické úvahy zůstávají jen na úrovni popisu, nejsou dostatečně hluboké a v jednotlivých aspektech se autor ani nepokouší o vnitřní analýzu již nastolených otázek. Pokud autor skutečně zpracoval veškerou dokládanou literaturu, pak si na základě četby neosvojil či nepokusil osvojit základní metodicko-analytické přístupy k tématu. Přesahy mezi tématem úzkého vymezení (Hodža jako ministr zahraničních věcí), středního horizontu tématu (širší pojetí „Hodžova plánu“), až po obecné tematické rámce, které se nejzřetelněji uplatňují směrem k označení typologie a vývoje mezinárodních organizací se nedaří autorovi zkoordinovat a logicky provázat. Nerespektuje totiž základní předpoklad postupného rozvoje analýzy klíčového tématu a tak libovolně nakládá s pojmy a odkazy, které dříve ani nerozebírá, dokonce ani nepojmenovává. Tak se stane, že autor opakovaně pracuje s pojmem „Hodžova plánu“ či „Hodžovy koncepce“, aniž by tyto přiblížil. – Tak ku příkladu již v úvodních pasážích práce autor strukturuje typologii mezinárodních organizací (s. 9-10), do níž „zapracuje“ rovněž „Hodžův plán“: „Původní Hodžův plán z roku 1936 bychom ve světle této typologie mohli označit za návrh regionálně-funkcionální organizace s omezeným členstvím a omezenými cíly, ...“ (s. 10) Problémem je, že do tohoto místa, a bohužel ani v následujících pasážích, pověstný Hodžův plán není nijak přiblížen a specifikován. Jeho obecná definice a tento i další odkazy tak působí nutně nevěrohodně a zmateně. - S jejich hlubší analýzou se čtenář nesetká dokonce ani v oddílech, které jsou k tomu bezprostředně určeny (s. 30-31)! V koncepci práce tak vznikne nepochopitelný propad mezi obecnými popisy integračních teorií a odkazy na Hodžův plán, podstata jehož integračního záměru není nikde dostatečně osvětlena a rozebrána. Stejně tak nebyla provedena analýza vrcholné Hodžovy teoretické práce, věnované dané problematice, jeho *Federation in Central Europe*, kterou autor sice zmiňuje, ale k jejímž hlubšímu rozboru se opět neodhodlá.

Podobná zmatečnost v koncepci bohužel provází rovněž historickou linii tématu, která, jak z úvodu vyplývá, měla být nadřazena. I v jejím rámci Schrötter váhá mezi obecným a konkrétním pojetím základní problematiky, aby v posledku jednoznačně a dostatečně nezpracoval ani jeden z nich. Pokud totiž chtěl Hodžovu zahraničně politickou působnost rozvinout do širokého plánu, jak o tom svědčí exkurzy k letům 1926, potom nepochopitelně přehlédl podstatné okolnosti Hodžovy role coby prvního zplnomocněného zástupce Československa v Maďarsku, stejně jako jeho působení v emigraci za druhé světové války. Jen obecně naznačuje konfliktnost koncepcí a aktivit M. Hodžy a E. Beneše, aniž by je, opět, detailněji přiblížil. Konkrétní rozbor aktivit Hodžy coby ministra zahraničních věcí přitom zůstává pouze v popisné rovině.

Práce Pavla Schröttera trpí především neujasněností koncepce a neschopností postžení základního problému a provedení jeho důkladné analýzy. Autorovi nelze upřít snahu o rozpracování širokého kontextu, nepodařilo se mu však tento kontext logicky a vnitřně provázaně rozvinout, vyvážit s postižením a podrobnou analýzou podstaty základní tematické linie.

Práce Pavla Schröttera je ukázkou značného pracovního úsilí autora, které však bylo v podstatné míře znehodnoceno špatně nastavenou koncepcí. Výběr kvalitního tématu a důkladná heuristická průprava samy o sobě nepostačují k úspěšnému výsledku. Autor prokázal předpoklady k samostatné odborné práci, které však nedokázal optimálně uplatnit.

**Práci doporučuji k obhajobě.
Doporučené hodnocení: dobře**

Ve Vídni 4. září 2008

posudek vypracoval:
Doc. Vratislav Doubek, Dr.